

УДК 373.5.016:6]:37.015.3:159.952.13

DOI <https://doi.org/10.33989/2524-2474.2022.80.278182>

**ВАЛЕРІЙ ТИТАРЕНКО**

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2362-2876>

(Полтава)

Work place: Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University

Country: Ukraine

E-mail: are1lav73@gmail.com

## **ЗАГАЛЬНОПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ УЧНІВ 5-6 КЛАСІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ТЕХНОЛОГІЙ ОБРОБКИ КОНСТРУКЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ**

В статті розглянуто загально педагогічні аспекти формування пізнавального інтересу учнів 5-6 класів при вивченні технологій обробки конструкційних матеріалів. Визначено, що відповідно освітні технології, що використовуються у процесі навчання учнів 5-6 класів технології обробки конструкційних матеріалів, повинні бути орієнтовані на різні рівні обґрунтованості, узагальненості, абстрактності знань, бути спрямовані на розвиток різних видів проєктно-технологічної діяльності учнів з різними основними типами мислення та із різною спрямованістю інтересів. Зазначено, що основною умовою формування пізнавальної активності є активне самостійне розв'язання учнями пізнавальних завдань. Обґрунтовано роль пізнавальних умінь у процесі освоєння технологій обробки конструкційних матеріалів у 5-6 класі, що має велике значення, їх формування є одним із важливих завдань технологічної освіти, оскільки на цій основі відбувається розвиток і удосконалення пізнавальних можливостей учнів, їх компетентності, розкривається їхня індивідуальність.

***Ключові слова:** пізнавальний інтерес, учні 5-6 класів, технологія обробки конструкційних матеріалів, уроки технологій, конструкційні матеріали.*

**Постановка проблеми в загальному вигляді.** Проблема активізації пізнавального інтересу учнів є однією з головних проблем сучасної школи. Це обумовлено тими змінами, які відбуваються у суспільстві та в системі освіти, зокрема. В умовах інформаційного суспільства вчитель повинен відшукувати нові форми роботи з учнями, а отже, і нові шляхи збудження їх пізнавального інтересу. Пізнавальний інтерес відображає особисте ставлення учня до знань у сфері пізнавальних цінностей, є складовою об'єктивного закономірного процесу навчання як активного процесу пізнання, важливим фактором необхідності активної діяльності учнів у пізнанні, а також показником якості навчально-пізнавальної діяльності старшокласників, їх спрямованості на ефективне опанування знань та способів діяльності.

Отже, пізнавальний інтерес є могутнім засобом успішного навчання і виховання, необхідною умовою досягнення позитивних результатів. Виховання в учнів пізнавального інтересу до вивчення будь-якого предмету – одне з важливих питань, що стоїть перед учителем.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Розробкою даної проблеми займалося багато науковців, представники різних галузей науки: Л. Божович, О. Власова, Л. Гордон, С. Григорян, М. Заброцький, С. Занюк, І. Зимня, К. Ізард, Є. Ільїн, О. Киричук, В. Крутецький, В. Лозова, С. Максименко та ін. У своїх працях вони висвітлювали питання теорії та методології інтересу, його впливу на результативність діяльності школяра, на виховання особистості учня, критерії наявності інтересу тощо.

**Мета дослідження:** проаналізувати загальнопедагогічні аспекти формування пізнавального інтересу учнів 5-6 класів при вивченні технологій обробки конструкційних матеріалів.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Відповідно до положень та вимог, проголошених Державним стандартом загальної середньої освіти, рівень оволодіння учнями

конкретними знаннями та уміннями з технологій, формування стійкого інтересу учнів до технологій, виявлення і розвиток їх інтелектуальних та творчих здібностей, підготовка до майбутньої професійної діяльності є першочерговими завданнями сучасної технологічної освіти. Відповідно освітні технології, що використовуються у процесі навчання учнів 5-6 класів технології обробки конструкційних матеріалів, повинні бути орієнтовані на різні рівні обґрунтованості, узагальненості, абстрактності знань, бути спрямовані на розвиток різних видів проектно-технологічної діяльності учнів з різними основними типами мислення та із різною спрямованістю інтересів. Досягти поставленої мети неможливо без підвищення ефективності уроку технологій. Тому особливої актуальності набуває проблема активізації пізнавальної діяльності учнів 5-6 класів через спеціально дібрану систему методів та форм організації навчання технологій (Пошетун, Пироженко, 2003, с. 54).

Програма предмета «Технології» для 5-6 класів повністю реалізує чинні вимоги технологічної освітньої галузі адаптаційного циклу відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти (*Державний стандарт базової середньої освіти, 2020*).

Предмет «Технології» призначений для реалізації творчого потенціалу здобувачів освіти у особистісній та соціально значущій тематично-перетворюючій діяльності; використання продуктів, створених на основі алгоритмів проектування та технологічної діяльності, для вирішення реальних життєвих проблем; взаємодії з іншими та спільної діяльності; практичного застосування набутих знань; поєднання всіх ключових навичок, методів проектування та технологічних прийомів в нових життєвих ситуаціях.

Метою предмета «Технології» є розвиток творчих здібностей здобувачів освіти, розвиток компетентностей, необхідних для перетворення ідей у готові продукти за допомогою таких технологій, як декоративно-прикладне мистецтво, дизайн, проекти STEAM тощо.

Досягнення мети предмета «Технології» передбачає виконання наступних завдань:

- формувати допитливість, цілісне уявлення про матеріальне та нематеріальне виробництво, традиційні та сучасні технології;
- сприяти розвитку естетико-ціннісного ставлення до традиційних художніх промислів українського народу;
- отримати досвід спільної роботи над поетапним створенням корисних і красивих продуктів: від ідеї до реалізації, оцінки та презентації готового продукту;
- розвивати конструкторсько-технічне мислення, підприємницькі здібності, комунікативні навички, винахідливість у процесі проектування, виготовлення та оцінки предметів ручної роботи;
- розвивати навички раціонального використання та безпечного застосування традиційних і сучасних технологій обробки матеріалів;
- залучати учнів до реалізації освітніх проєктів та оцінювати їх вплив на людину, суспільство та довкілля;
- формувати проектно-технологічну культуру, прагнення покращувати свій побут і результати навчальної діяльності, свідомий вибір і здійснення діяльності, пов'язаної з її здібностями.

Модельна навчальна програма передбачає широкий вибір навчальних модулів з урахуванням актуальних потреб навчальних закладів, кадрових, матеріально-технічних ресурсів, а також інтересів, здібностей і можливостей здобувачів освіти (Модельна навчальна програма..., 2021). Завдяки широкому вибору навчальних модулів, вона має великий потенціал для навчання в контексті реального життя, а також гнучкість для змішаного та обов'язкового дистанційного навчання.

У програмі реалізовано принципи варіативності, блокової модульності та лінійної концентричності, які структурують зміст адаптаційного циклу базової середньої технологічної освіти. Навчальні модулі обирає навчальний заклад із переліку, запропонованого на схемі (табл. 1). Дозволяється вибрати два модулі (по одному модулю в кожному блоці) на навчальний рік, не вказані у списку.

Таблиця 1

## Модель структурування змісту модельної навчальної програми

5-6 класи					
Перше навчальне півріччя	Блок I. Модулі для вивчення на вибір (в сукупності не менше трьох)				
	Розділ 1. Традиційні і сучасні технології декоративно-ужиткового мистецтва або інших напрямів діяльності (не менше двох різних модулів на вибір)**				
	I. Технології худ. обробки пластичних матеріалів	II. Технології вишивання	III. Технології худ. обробки деревинних матеріалів	IV. Технології художнього плетіння	V. Технології виготовлення народної і сучасної іграшки
	Розділ 2. Технології в побутовій діяльності (не менше одного модуля на вибір)				
	I. Самообслуговування		II. Родинний етикет	III. Естетика житла, довкілля	
	Розділ 3. Алгоритм виконання навчальних проєктів (не менше одного)***				
Друге навчальне півріччя	Блок II. Модулі для вивчення на вибір (в сукупності не менше трьох)				
	Розділ 1. Традиційні і сучасні технології декоративно-ужиткового мистецтва або інших напрямів діяльності (не менше двох різних модулів на вибір)*				
	I. Технології ткацтва і шиття	II. Технології аплікації	III. Технології худ. обробки тонколистового металу та дроту	IV. Технології в'язання	V. Технології мозаїки
	Розділ 2. Технології в побутовій діяльності (не менше одного модуля на вибір)				
	I. Культура споживання їжі		II. Народний етикет	III. Екологія житла, довкілля	
	Розділ 3. Алгоритм виконання навчальних проєктів (не менше одного)**				

Звертаємо увагу, що зміст модельної навчальної програми розроблено у відповідності до рекомендованих у «Типовій освітній програмі для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» (затвердженій наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 №408), дві спарені навчальні години на тиждень – не менше 70 навчальних годин на кожен рік навчання. Заклад освіти може виділяти на вивчення предмета максимальну кількість навчального часу – 3 навчальні години на тиждень.

Розподіл навчального часу на навчальні модулі, навчальні теми, підтеми, виконання практичних робіт визначається вчителем самостійно з урахуванням інтересів, потреб і здібностей здобувачів освіти, умов навчання, складності обраного об'єкта праці. Рекомендується, щоб на вивчення кожного модуля було виділено приблизно 8 кредитних годин.

Отже, у 2022/2023 навчальному році за типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти рекомендовано вивчати предмет «Технології» у 5 класі 2 години на тиждень, мінімальний обсяг – 1 година, максимальний – дозволено 3 години на тиждень. Починаючи з 2022/2023 навчального року предмет «Технології» поступово впроваджується в навчальний процес загальноосвітніх навчальних закладів, починаючи з 5 класу, повністю реалізуючи вимоги національного стандарту галузі середньої технологічної освіти. На основі Державного стандарту та Типової освітньої програми розроблено чотири модельні навчальні програми для базового навчального предмета «Технології. 5-6 класи», які мають гриф Міністерства освіти і науки та розміщені на сайті.

Учителі мають академічну свободу у виборі програми, прийнятної для їхньої роботи. На основі обраного примірного навчального плану вчитель моделює навчальний процес/узагальнює власний навчальний план, у якому формує зміст відповідно до актуальних

потреб навчального закладу та матеріально-технічної бази, інтересів, здібностей і здібностей учнів.

Відповідно до цілей галузі технологічної освіти, метою предмета «Технології» є розкриття та розвиток творчого потенціалу особистості учнів, уміння застосовувати знання на практиці, розв'язувати завдання в повсякденному житті шляхом засвоєння знань з основ дизайну, технології та декоративно-прикладного мистецтва. Національні стандарти передбачають, що учні повинні оволодіти базовими знаннями технологічної освітньої галузі за такими напрямками: дизайн, базова графічна грамотність, технологія виготовлення продукції, оцінка досягнень і презентація, декоративно-прикладне мистецтво, сучасні техніки та технології.

Враховуючи періодичність навчання у 5-6 класах та 7-9 класах, результати навчання учнів 5-х класів технологічної освітньої галузі можуть бути сформовані на кінець 2022-2023 навчального року або до кінця 2023-2024 навчального року (6 клас). Учителі самостійно визначають шляхи досягнення результатів відповідно до матеріально-технічних можливостей навчальної майстерні, інтересів і здібностей учнів, власної професійної підготовки вчителя.

Вимоги до чотирьох обов'язкових результатів навчання в межах технологічної освітньої галузі визначені в загальних, конкретних результатах навчання та орієнтирах для їх оцінювання з Державного стандарту. Перший обов'язковий результат навчання базової технологічної освіти передбачає виконання проєктів за алгоритмом проєктно-технічної діяльності. Для ефективного виконання програми здобувачам освіти необхідно оволодіти базовими знаннями другого, третього та четвертого обов'язкових результатів навчання та отримати відповідний освітній досвід. Адже, здібності можна сформувати тільки в процесі практичної діяльності.

Предмет «Технології» є практико-орієнтованим, навчання базується на навчальному досвіді учнів, особливо набутому на етапі початкової технологічної освіти, їхніх потребах, інтересах, вікових особливостях та особистих здібностях. Акцентується увага на мотивації навчання, груповій та самостійній роботі учнів, взаємодопомозі, дотриманні правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог, правильному використанні цифрових пристроїв, електронних освітніх ресурсів тощо (Остапенко, 2004).

Проблема розвитку пізнавального інтересу має глибоке історичне коріння. Спосіб її вирішення формується під впливом філософських, соціальних, релігійних і національних поглядів, традицій і менталітету людей різних країн у різні періоди. Першими питаннями розвитку пізнавального інтересу займалися філософи античності та пізнього середньовіччя, пов'язуючи інтерес з такими поняттями, як «основа дії», «спонукання», «причини, що спонукають дію» та ін. На початку ХХ тощо. ст. у педагогіці склалася точка зору, згідно з якою пізнавальний інтерес є фундаментальним для забезпечення високих результатів навчання.

Проблемі пізнавального інтересу учнів чимало уваги приділяв К.Д. Ушинський, який розглядав пізнавальний інтерес, як засіб успішного навчання, наголошуючи на його ролі в моральному розвитку особистості. Він писав: «Збудіть у людині щиросердний інтерес до всього корисного, вищого і морального, і ви можете бути певні, що вона збереже людську гідність» (Ушинський, 1952, с. 406).

Видатний чеський педагог Я.А. Коменський категорію інтересу відніс до педагогічної науки. Він надавав пізнавальному інтересу у навчанні великого значення. Я.А. Коменський вважав, що тільки завдяки інтересу, учень горітиме бажанням навчатися, не лякаючись ніяких труднощів, аби опанувати науку «мало того, що він не уникатиме праці, він навіть шукатиме її і не лякатиметься напруження і зусиль» (Коменський, 1940, с. 123). Він поставив собі за мету не щось посереднє, а найвище, постійно намагатиметься чогось навчитися, коли відчуватиме, що йому чогось бракує, та постійно шукатиме у кого йому навчитися, змагаючись в усьому із своїми товаришами.

Видатний український педагог В.О. Сухомлинський вважав, що навчальний процес у сучасній школі повинен розвивати всемогутню радість пізнання, а школа повинна бути справжнім «будинком радості»: дати дітям радість праці, радість успіху в навчанні, пробудити в їхніх серцях почуття гордості, власно і гідності (*Педагогіка, спрямована у майбутнє...*, 2019, с. 73).

Отже, багаторічний досвід дає можливість стверджувати, що пізнавальний інтерес у навчанні є важливим і сприятливим фактором його побудови. Сучасна дидактика, спираючись

на нові досягнення педагогіки і психології, бачить в пізнавальній активності ще більше можливостей і для навчання, і для розвитку, і для формування особистості учня в цілому (Голодюк, 2001).

Пізнавальний інтерес – це емоційне ставлення, яке суб'єкт активно стимулює до предмета пізнання, яке необхідно систематично враховувати і культивувати в процесі навчання, що безпосередньо впливає на формування і розвиток особистісної спрямованості дітей. Отже, пізнавальний інтерес – це свідомо вибірково спрямованість особистості на тему та діяльність, пов'язану з нею, що супроводжується власним задоволенням від результатів цієї діяльності. Цей інтерес носить дослідницький характер, підвищує можливості розумового розвитку учнів (В.Ф. Паламарчук), сприяє свідомій самостійності (А.Я. Савченко), спонукає до продуктивної праці (В.І. Лозова), змінює спосіб розумової діяльності (Г.І. Щукін), умови розвитку творчої особистості (М.І. Алексєєва) (Кострова, 2012).

Основною умовою формування пізнавальної активності є активне самостійне розв'язання учнями пізнавальних завдань. При цьому самостійна діяльність проявляється в кількох різновидах: мнемічній, репродуктивно варіативній, частково-пошуковій і дослідницькій. Проте тільки в активній самостійній діяльності формуються всі її елементи, всі пізнавальні уміння: пошукові, творчі та організаційні. Тільки у цьому випадку діяльність учня спонукається не вимогами вчителя, а зсередини усвідомленим мотивом, внаслідок чого здійснюється розвиток його пізнавальних інтересів і діяльність формується як єдине ціле.

Отже, проблема розвитку пізнавальної активності завжди була у центрі уваги вчених, оскільки її успішне рішення дає можливість суттєво підвищити ефективність, результативність та якість навчально-виховного процесу.

Незважаючи на те, що педагогічна наука має великий досвід щодо активізації навчально-пізнавальної діяльності та розвитку пізнавальної активності учнів, ця проблема залишається актуальною тому, що існують різні протиріччя у вирішенні цього питання, які потребують дослідження.

Навчальні мотиви, які закладаються у середньому шкільному віці, можуть зберігатися протягом усього шкільного життя і навіть визначати ставлення особистості до процесу пізнання протягом усього життя. Саме тому психолого-педагогічна наука постійно звертається до проблеми мотивації навчання, до пошуків педагогічного впливу на розвиток та виховання суспільно-ціннісних мотивів та мотивів обов'язку (Сушенцева, 2000).

У цьому контексті, удосконалення методики проведення нестандартного уроку сприймається як один із напрямів підвищення пізнавального інтересу до вивчення предмета. У свою чергу, вдосконалення методики проведення нестандартного уроку передбачає знання вчителем педагогічної науки та його здатність оцінювати свою роботу. Зміни у процесі ставлять нові вимоги до діяльності вчителя, яка орієнтована на учня, і це викликає необхідність по-новому підійти до проблеми нестандартного уроку.

Зазначимо, що пізнавальний інтерес – це активне мотивоване емоційне ставлення суб'єкта до предмета пізнання, яке має систематично враховуватися та розвиватися у процесі навчання, оскільки безпосередньо впливає на формування та розвиток особистісної спрямованості дитини.

Формування пізнавального інтересу в технологічній освіті значною мірою залежить від тих освітніх технологій, які використовуються у процесі навчання. Враховуючи те, що учень, як суб'єкт навчання, отримує від педагога певні орієнтири процесу засвоєння знань, а більшість інформації має добувати сам, основу освітнього процесу складають інноваційні технології, орієнтовані як на ціннісний, діяльнісний компоненти, так і на особисту творчість школяра.

Інтерактивні технології сприяють особистісно орієнтованому, диференційованому та інтегрованому навчанню, що є головними напрямками під час вивчення технологій обробки конструкційних матеріалів. Цілі вивчення технологій обробки конструкційних матеріалів тісно пов'язані з головною метою технологічної підготовки учнів – підготовкою учнів до самостійного трудового життя в умовах ринкової економіки. Основним завданням вивчення даних технологій є формування в учнів знань та умінь з ручної та механічної обробки різних матеріалів з самостійним елементарним налагодженням обладнання; пристосувань та інструментів та окремими елементами технологічного процесу.

Вчитель повинен як створювати умови засвоєння учнями певної системи знань, так й вчити прийомів їх застосування та пошуку. Тільки тоді можливий перехід від одного етапу

розвитку пізнавального інтересу до іншого. Важливим в інтерактивних технологіях є й те, що їхнє використання дозволяє максимально наблизити теоретичні основи навчального предмета з практикою, використовувати під час аналізу проблемних ситуацій власний досвід учнів. Це значно підвищує рівень пізнавальної активності учнів та є важливим фактором розвитку пізнавального інтересу (Головань, 2004). Стимулювання пізнавального інтересу учнів на всіх етапах навчання призводить до значного розвитку пізнавального інтересу до технології; піднімається рівень інтересу учнів всіх категорій; кількість учнів із низьким рівнем пізнавального інтересу значно зменшується.

Виховний та розвиваючий характер навчально-пізнавальної діяльності на уроці поглиблюється за умови постійного включення учнів у ситуації, де вони повинні:

- захищати свою думку, наводити на її захист аргументи, докази, користуватися отриманими знаннями;
- ставити запитання вчителю, товаришам, з'ясовувати незрозуміле, поглиблювати процес пізнання;
- рецензувати відповіді однокласників, вносити корективи, давати поради;
- ділитися своїми знаннями з іншими;
- допомагати товаришам, коли вони мають труднощі, пояснювати незрозуміле;
- вільно обирати завдання, переважно пошукового та творчого характеру;
- залучати до самоперевірки, аналізу особистих пізнавальних та практичних дій;
- урізноманітнити діяльність, включати у пізнання елементи праці, гри, спілкування.

Отже, у розвиток пізнавального інтересу щодо технологій обробки конструкційних матеріалів у 5-6 класі варто врахувати, що характерною особливістю є розробка форм та методів організації розумової та пізнавальної діяльності учнів.

При цьому, впровадження різноманітних методів сприятиме розвитку мислення, просторової уяви, розумової продуктивної діяльності з високим розвиваючим стимулом пізнавального інтересу учнів.

**Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок.** Пізнавальний інтерес, зазнаючи індивідуальних змін і розвиваючись, сам впливає на розвиток навчальної діяльності учнів.

Роль пізнавальних умінь у процесі освоєння технологій обробки конструкційних матеріалів у 5-6 класі має велике значення, їх формування є одним із важливих завдань технологічної освіти, оскільки на цій основі відбувається розвиток і удосконалення пізнавальних можливостей учнів, їх компетентності, розкривається їхня індивідуальність. Проблема формування пізнавальних інтересів при вивченні технологій обробки конструкційних матеріалів – одне із важливих завдань учителя. Формування і розвиток пізнавальних інтересів – це частина широкої проблеми виховання всесторонньо розвинутої особистості. Пізнавальний інтерес виражений ставленням учнів до навчання та педагогічного пізнання діяльності у галузі технологій.

Отже, при формуванні пізнавального інтересу при вивченні технологій обробки конструкційних матеріалів слід звертати увагу на постановку на уроці перед учнями проблемних питань, самостійне розв'язання пізнавальних завдань, формування у них уміння доводити і обґрунтовувати свої думки. Все це сприяє активізації розумової, дослідницької діяльності, що обумовлює розвиток пізнавального інтересу до технологій обробки конструкційних матеріалів. Лише стимулюючи пізнавальну діяльність самих учнів і підвищуючи їх власні зусилля в оволодінні знаннями на всіх етапах навчання, можна добитися розвитку пізнавального інтересу до технологій обробки конструкційних матеріалів на рівні стандарту.

#### СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Головань Т. Пізнавальний інтерес як чинник підвищення ефективності процесу навчання. *Рідна школа*. 2004. № 6. С. 15–18.
- Голодюк Л. Як навчити учнів спілкуватися на уроці. *Рідна школа*. 2001. № 9. С. 20–26
- Державний стандарт базової середньої освіти. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
- Коменський Я. А. Вибрані педагогічні твори / під ред., з бібліографічним нарисом і примітками проф. А. А. Красновського. Т. 1: Велика дидактика. Київ : Радянська школа, 1940. 248 с.

- Кострова Л. О. Дитина та її успіх: як допомогти жити з відчуттям успішної людини? *Педагогічна майстерня*. 2012. № 3. С. 22–24.
- Модельна навчальна програма «Технології. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти / за ред.: Д. Е. Кільдеров, Т. С. Мачача, В. В. Юрженко., Д. М. Луп'як. Київ, 2021. 28 с.
- Остапенко О. Виховання у школярів інтересу до навчання. *Рідна школа*. 2004. № 2. С. 50–53.
- Педагогіка, спрямована у майбутнє (до 100-річчя з дня народження В. О. Сухомлинського): практико орієнтований посібник / упоряд.: В. І. Кириченко, Г. Г. Ковганич. Харків : Друкарня Мадрид, 2019. 145 с.
- Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-методичний посібник / за ред. О. І. Пометун. Київ : А.С.К., 2003. 163 с.
- Сушенцева Л. Л. Підвищення активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках трудового навчання. *Рідна школа*. 2000. № 9. С. 70–72.
- Ушинський К. Д. Твори : в 6 т. Т. 4: Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антології. Київ : Рад. шк., 1952. 516 с.

#### REFERENCES

- Derzhavnyi standart bazovoi serednoi osvity [State standard of basic secondary education]*. Zatverdzheno postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 30 veresnia 2020 r. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
- Holodiuk, L. (2001). Yak navchyty uchniv spilkuvatysia na urotsi [How to teach students to communicate in class]. *Ridna shkola [Home school]*, 9, 20-26 [in Ukrainian].
- Holovan, T. (2004). Piznavalnyi interes yak chynnyk pidvyshchennia efektyvnosti protsesu navchannia [Cognitive interest as a factor in increasing the effectiveness of the learning process]. *Ridna shkola [Home school]*, 6, 15-18 [in Ukrainian].
- Kilderov, D. E., Machacha, T. S., Yurzenko, V. V., & Lupiak, D. M. (Eds.). (2021). *Modelna navchalna prohrama "Tekhnolohii. 5-6 klasy" dlia zakladiv zahalnoi serednoi osvity [Model educational program "Technologies. 5-6 grades" for institutions of general secondary education]*. Kyiv [in Ukrainian].
- Komenskyi, Ya. A. (1940). *Vybrani pedahohichni tvory [Selected pedagogical works]* (Vol. 1). Kyiv: Radianska shkola [in Ukrainian].
- Kostrova, L. O. (2012). Dytyna ta yii uspikh: yak dopomohty zhyty z vidchuttiam uspishnoi liudyny? [A child and his success: how to help live with the feeling of a successful person?]. *Pedahohichna maisternia [Pedagogical Workshop]*, 3, 22-24 [in Ukrainian].
- Kyrychenko, V. I., & Kovhanych, H. H. (Comps.). (2019). *Pedahohika, spriamovana u maibutnie (do 100-richchia z dnia narodzhennia V. O. Sukhomlynskooho) [Pedagogy aimed at the future (to the 100th anniversary of the birth of V. O. Sukhomlynskyi)]*. Kharkiv: Drukarnia Madryd [in Ukrainian].
- Ostapenko, O. (2004). Vykhovannia u shkoliariv interesu do navchannia [Cultivation of schoolchildren's interest in learning]. *Ridna shkola [Home school]*, 2, 50-53 [in Ukrainian].
- Pometun, O. I., & Pyrozhenko, L. V. (2003). *Suchasnyi urok. Interaktyvni tekhnolohii navchannia [A modern lesson. Interactive learning technologies]*. Kyiv: A.S.K. [in Ukrainian].
- Sushentseva, L. L. (2000). Pidvyshchennia aktyvizatsii piznavalnoi diialnosti uchniv na urokakh trudovoho navchannia [Increase the activation of cognitive activity of students in labor training lessons]. *Ridna shkola [Home school]*, 9, 70-72 [in Ukraine].
- Ushynskiy, K. D. (1952). *Tvory. Liudyna yak predmet vykhovannia. Sproba pedahohichnoi antropolohii [Works. Man as a subject of upbringing. An attempt at a pedagogical anthology]* (Vol. 4). Kyiv: Rad. shkola [in Ukrainian].

TUTARENKO V.

#### GENERAL PEDAGOGICAL ASPECTS OF FORMING THE COGNITIVE INTEREST OF STUDENTS OF 5-6 GRADES IN STUDYING THE TECHNOLOGY OF PROCESSING CONSTRUCTION MATERIALS

The article discusses general pedagogical aspects of the formation of the cognitive interest of students of grades 5-6 in the study of construction materials processing technologies. It was determined that, accordingly, the educational technologies used in the process of teaching students of 5-6 grades the technology of processing construction materials should be oriented to different levels of validity, generalization, and abstractness of knowledge, should be aimed at the development of various types of project-technological activities of students with different main types thinking and with different focus of interests. It is noted that the main condition for the formation of cognitive activity is active independent solving of cognitive tasks by students. The role of cognitive skills in the process of mastering construction materials processing technologies in the 5th-6th grade is justified, which is of great importance, their formation is one of the important tasks of technological education, because on this basis the development and improvement of students' cognitive abilities, their competence, their individuality is revealed.

**Key words:** cognitive interest, 5th-6th grade students, construction materials processing technology, technology lessons, construction materials.